

V I Lenin

En principfråga

(*"Glömda ord" om demokratism*)

Den smutsiga ström av lögn och förtal, som kapitalisternas tidningar har vräkt ur sig mot kamraterna i Kronstadt, har än en gång avslöjat hur ohederliga dessa tidningar är. De har blåst upp en helt vardaglig och tämligen obetydlig händelse till en "stats"-affär, innebärande "avskiljande" från Ryssland osv, osv.

Izvestija Petrogradskogo Soveta* rapporterar i nr 74 att kronstadtincidenten avvecklats: som väntat lyckades ministrarna Tsereteli och Skobelev lätt komma överens med kronstadtborna om en kompromissresolution. Givetvis uttrycker vi hopp och tillförsikt om att denna kompromissresolution, under förutsättning att den lojalt efterlevs från *båda* håll, kommer att tillräckligt länge göra det möjligt att eliminera konflikter i revolutionens arbete i Kronstadt och det övriga Ryssland.

För oss har kronstadtincidenten principiell betydelse i två avseenden.

För det första har den blottlagt ett av oss för länge sedan observerat och i vårt partis resolution (om sovjeterna) officiellt erkänt faktum, nämligen att revolutionen *lokalt* har gått längre än i Petrograd. Kadeterna likaväl som narodnikerna och mensjevikerna, vilka låter sig gripas av den överallt härskande revolutionära frasen, vill inte – eller kan inte – fatta detta faktums betydelse.

För det andra har kronstadtincidenten rest en mycket viktig fråga, en principfråga av programmatisk betydelse, som ingen hederlig demokrat och ännu mindre någon socialist kan förbigå med likgiltighet. Det är frågan om den centrala myndighetens rätt att *godkänna* befattningshavare som valts av lokalbefolkningen eller inte.

Mensjevikerna, vilkas parti ministrarna Tsereteli och Skobelev tillhör, gör fortfarande anspråk på att vara marxister. Tsereteli och Skobelev fick igenom en resolution om ett sådant godkännande. Tänkte de därvid på sin plikt som marxister?

Om läsaren finner denna fråga naiv och anmärker, att mensjevikerna i handling nu helt blivit ett småborgerligt och därtill försvarsvänligt (dvs chauvinistiskt) parti och att det därför är löjligt att ens tala om marxism, så skall vi inte tvista. Allt vi skall säga är, att marxismen alltid i hög grad uppmärksammat frågorna om demokratism överhuvudtaget och att beteckningen demokrat knappast kan förnekas medborgarna Tsereteli och Skobelev.

Tänkte de, när de drev igenom resolutionen om provisoriska regeringens "godkännande" av de av befolkningen i Kronstadt valda befattningshavarna, på sin plikt som demokrater, på sin "titel" som demokrater?

Uppenbarligen gjorde de inte det.

För att bekräfta denna slutsats skall vi anföra hur saken uppfattas av en författare, som förmodligen inte heller i Tseretelis och Skobelevs ögon ännu helt mist sin auktoritet som vetenskapsman och marxist. Denne författare är Friedrich Engels.

*Meddelanden från Petrogradsovjeten – Red

När Engels 1891 kritiserade de tyska socialdemokraternas programförslag (vilket nu är känt som Erfurtprogrammet), skrev han att det tyska proletariatet behövde en enda och enad republik.

”Men inte en sådan republik”, tillfogade Engels, ”som den nuvarande franska republiken, som verkligen är ett 1798 grundat imperium men utan kejsare. Från 1792 till 1798 åtnjöt varje franskt departement och varje kommun fullständig självstyrelse enligt amerikanskt mönster. Just detta är vad också vi [dvs de tyska socialdemokraterna] måste ha. Hur självstyrelse bör organiseras och hur man kan klara sig utan byråkrati har Amerika och den första franska republiken bevisat och detta bevisas också idag även av Australien, Canada och andra brittiska kolonier. Men en sådan regional och kommunal självstyrelse är avsevärt friare än t ex den schweiziska federalismen, där kantonen verkligen är mycket oberoende av konfederationen [dvs av den centrala statliga myndigheten], men samtidigt är högsta myndighet beträffande kantonens mindre underindelningar: distriktet och kommunen. Kantonregeringarna utser distriktshållare och prefekter. Denna utnämningsrätt är helt okänd i engelsktalande länder, och vi måste för framtiden avskaffa denna rätt [att utse uppifrån] lika artigt som vi bör avskaffa de preussiska lantråden och regeringsråden.”

Så bedömde Friedrich Engels frågorna om demokratism tillämpade på rätten att utse ämbetsmän uppifrån. Och för att uttrycka dessa åsikter skarpare, direktare och exaktare föreslog han de tyska socialdemokraterna att införa följande krav i partiprogrammet:

”Fullständigt självbestämmande i kommuner, distrikt och regioner via befattningshavare, som väljs genom allmän omröstning; *alla statsutnämnda lokala och regionala myndigheter avskaffas.*”

De kursiverade orden lämnar inget övrigt att önska i fråga om beslutsamhet och klarhet.

Värderade medborgare, ministrar Tsereteli och Skobelev! Ni är förmodligen mycket smickrade över att få era namn nämnda i läroböcker i historia. Men är det smickrande för er, att varje marxist – och varje hederlig demokrat – blir nödsakad att säga: ministrarna Tsereteli och Skobelev hjälpte de ryska kapitalisterna att bygga upp en sådan republik i Ryssland, att det egentligen inte blev en republik utan en *monarki utan monark*?

PS Denna artikel skrevs innan kronstadtincidenten gick in i sitt sista stadium, vilket tidningarna rapporterar om idag. Kronstadtborna har *inte* brutit kompromissöverenskommelsen: *ingen* har påvisat *ett enda faktum*, som ens avlägset påminner om ett brott mot överenskommelsen. Retjs hänvisningar till tidningsartiklar är ett svepskäl, ty en överenskommelse kan bara brytas genom handlingar, inte genom artiklar. Och faktum förblir faktum: ministrarna Tsereteli, Skobelev & Co har för hundrade och tusende gången låtit sig skrämmas av de skräckslagna borgarnas skrik och har gått över till *grova hotelser* mot kronstadtborna. Oförnuftiga, absurda hotelser, som bara tjänar kontrarevolutionen.

Pravda nr 68, den 10 juni (28 maj) 1917

V I Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry uppl, b 32, s 218-221